

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2025. január 28. 14:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10-15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál,
a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

OKTATÁSI HIVATAL

<p>1.</p>	<p>Írd le a megadott értelmezés alapján a megfelelő szavakat a szaggatott vonalakra! Minden keresett szó négy betűből áll. Ügyelj a helyesírásra!</p> <p>a)</p> <p>___ ___ ___ ___: Épületen, kerítésen a szabadba vezető nagyobb nyílás; zárható, ajtóhoz hasonló.</p> <p>___ ___ ___ ___: Fa elégése után maradó, általában szürke, porhoz hasonló anyag.</p> <p>b)</p> <p>___ ___ ___ ___: Lakás díszítésére használatos virágtartó edény.</p> <p>___ ___ ___ ___: A tűzhányó kráterén át feltörő izzó, folyós kőzet.</p> <p>___ ___ ___ ___: Vízgőz, finom köd.</p> <p>c)</p> <p>___ ___ ___ ___: Nagyobb vízi közlekedési és szállítóeszköz.</p> <p>___ ___ ___ ___: Gonosz vagy tréfás (törpének képzelt) mesebeli lény.</p> <p>___ ___ ___ ___: Növények megtámasztására való vékonyabb rúd.</p> <p>___ ___ ___ ___: Hóhér.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c			
a										
b										
c										
<p>2.</p>	<p>Hiba csúszott a közmondásokba, szólásokba. Húzd alá a hibás szót vagy kifejezést, majd a mondat alatti pontozott vonalra írd le a helyes megoldást a példa alapján!</p> <p>Példa: <u>Szerencse</u> teszi a mestert.</p> <p style="text-align: center;">Gyakorlat</p> <p>a) Jó pap is csak néha tanul.</p> <p>b) Kicsi a borsó, de erős.</p> <p>c) Gazdag, mint a templom egere.</p> <p>d) Éhes disznó almával álmodik.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										

3. Olvasd el a verset, és oldd meg a feladatokat!

Nemes Nagy Ágnes: Akácfa

Akácfa, akácfa,
sárga lombot hullató.
Kezemre, kezemre
mintha hullna sárga hó.

Mintha hullna sárga hó,
csak hogy el nem olvadó
járdaszélen nagy kupacban
színaranyként csillogó.

Hogyha belegázolok,
hogyan zizeg és hogyan ropog!
Mit csinálsz te? – kérdik.
Járok, járok sárga hóban,
színaranyban,
térdig.

a) Milyen évszakra utal a vers?

Igazold egy verssorral, amelyet írsz a pontozott vonalra!

.....

b) Melyik versszak rímképlete **aaxa**?

.....

c) Milyen költői eszköz szerepel a következő idézetben?

„*Mintha hullna sárga hó,*

színaranyként csillogó.”

.....

d) Írj a vers szövegéből két hangutánzó szót!

.....

e) Írj egy rokon értelmű szót vagy kifejezést a **kupac** szóra!

.....

a	
b	
c	
d	
e	

4. Olvasd el a szövegrészeket, és oldd meg a feladatot!

a

A **Múzeumok Éjszakája** immár 22. alkalommal hívta fel a figyelmet a múzeumi kincsekre országsherte. 2024. június 22-én több mint 400 intézmény tárta szélesre kapuit, hogy több ezer programmal nyugözze le a lelkes érdeklödöket, nevelje gyermekeinket, s tegye még több művelödni vágyó embertársunkat rendszeres múzeumlátogatóvá.

Az **Állatkertek Éjszakáját** minden évben hagyományosan a nyár utolsó péntek estéjén tartják. 2024-ben ez augusztus 30-ára esett, amikor országsherte több állatkert, állatpark és vadaspark várta különleges esti élményekkel, rendhagyó programokkal és látnivalókkal a nagyközönséget. Bár néhány hazai állatkertben alkalmilag már korábban is szerveztek esti rendezvényeket, az Állatkertek Éjszakája országos programként 2012-ben indult, így 2024-ben már tizenharmadik alkalommal rendezték meg 13 helyszínen.

A **Kutatók Éjszakája** egy Európa-sherte megrendezett ingyenes eseménysorozat a tudomány és a kutatói életpálya népszerűsítésére. Idén is szeptember utolsó hétvégéjén lehetett bepillantani a különböző tudományterületek titkaiba. Szórakoztató és inspiráló előadásokon, kísérleteken, laborbejárásokon és további játékos programokon keresztül minden korosztály megismerkedhetett a tudományos kutatás számos új eredményével. 2024. szeptember 27–28-án huszadik alkalommal került megrendezésre az esemény.

A Fővárosi Nagycirkusz 2013-ban hívta életre a **Cirkuszok Éjszakájának** nemes hagyományát, amelyhez azóta minden nagyobb magyarországi cirkusz csatlakozott. Ez egy olyan jeles ünnep a magyar cirkuszművészetben, amely e varázslatos művészeti ág sokszínűségét ünnepli és mutatja be a hétköznapok szürkeségéből kiszakadni vágyó közönségnek.

A szöveg alapján állapítsd meg, hogy IGAZAK vagy HAMISAK az alábbi állítások!
Karikázd be a megfelelő választ!

A Kutatók Éjszakáján diákoknak és felnőtteknek is rendeznek programokat.	IGAZ – HAMIS
A Múzeumok Éjszakáján 2024-ben majdnem 400 intézmény vett részt.	IGAZ – HAMIS
Az Állatkertek Éjszakáján 2024-ben 13 intézmény várta a látogatókat.	IGAZ – HAMIS
2024-ig többször volt Kutatók Éjszakája, mint Cirkuszok Éjszakája.	IGAZ – HAMIS
2024. augusztus 28. Magyarországon is egy szerdai nap volt.	IGAZ – HAMIS
2024-ben a Kutatók Éjszakáját előbb rendezték meg, mint a Múzeumok Éjszakáját.	IGAZ – HAMIS

5. Melyik írásmód a helyes, melyik a helytelen? Írd a megfelelő jelölést a középső oszlopba!

1 = csak a bal oldali helyes

2 = csak a jobb oldali helyes

3 = mindkét alak helyes

X = egyik alak sem helyes

Bal oldal		Jobb oldal
bábu		magyarul
tűzijáték		gyűjtjük
nagyít		nagyít
elszeretné kérni		lesúlytott
talaly		tavaly

a

6. Olvasd el a szöveget, és válaszold meg a kérdéseket!

Nagy Lajos: A kutya

A kutya háziállat. Három fő részből áll, úgymint: fej, törzs és végtagok. Ha ezen részek bármelyikét a kutyából elveszük, akkor a kutya elromlik, és többé sem nem szalad, sem nem ugat, egyáltalán nem működik tovább.

Különféle kutyák vannak, úgymint: pulikutya, komondor, vizsla, agár, szentbernáttheyyi, újfundlandi kutya, öleb, kis girhes, nagy dög, mopszli, nyakszli, vonító sühögér, kis kutya, nagy kutya, tarka kutya, Sajó kutyám. (A kutyuskám az nem kutya, hanem, amint egy igen kiváló természettudós földerítette, egy nő.)

A kutya igen hű állat. Ha a gazdája megrúgja, akkor meglapul, és nyalogatja a cipőjét. Ha pedig meghal a gazdája, akkor a kutya nagyon szomorú lesz, sőt van olyan kutya is, amelyik a gazdája halála után nem eszik, nem ugat, lefekszik, és ő is meghal, nem úgy, mint például a zsebóra, amely a gazdája halála után is közönyös ketyegéssel jár tovább, amiért is a zsebóra egy hűtlen kutya.

A kutya örömének az által ad kifejezést, hogy a farkát csóválja.

A kutya valamennyi állat közt a legértelmesebb. Igen tanulékony, például rövid néhány esztendő fáradozás után már megérti a saját nevét, s ha azt hangosan kiáltják, a kutya dühösen ugatni kezd, ami azt jelenti, hogy hagyják már békén. De a kutya nemcsak szellemileg fejlett, hanem lelkileg is, némelyik annyira mély lélek, hogy emlékeztet a lírai költőkre, ugyanis ezek a költői lelkű kutyák, ha feljön a hold, és az ég tetején szépen ragyog, szintén ugatni kezdenek.

A kutyának veszedelmes betegsége a veszettség, ami igen ragadós nyavalya, az ember is megkaphatja, és harapás által terjed, mégpedig úgy, hogy vagy a veszett kutya harap meg egy embert, vagy a veszett ember harapja meg a kutyát.

A kutyának a veszettségen kívül legfőbb ellensége a sintér. Ez egy olyan úriember, aki drótkarikával jár az utcán, s ha meglát egy kutyát, utána szalad, a drótot a nyakába veti, és elkezd a kutyát húzni.

A veszettség ellen egy Pasteur nevű francia orvos kitűnő szérumot talált föl, de a sintér ellen ő sem tudott semmit kitalálni. A veszettségen kívül még nagy baja a kutyának az elveszettség, ami ellen az apróhirdetések, s a megtaláló fejére kitűzött illő jutalom szolgál.

A kutyáról szóló eme tanulmány keretein belül meg kell még emlékeznünk az ebzárlatról, amit plakátokon tesznek közhírré a városban. A plakátok arra valók, hogy azt a kutyák elolvassák, és pontosan betartsák. Azért helyezik el rendszerint az utcasarkokon.

A kutyát házörzésre, a szoba bepiszkítására, mások zavarására, a háziúr és házmester bosszantására használják, tehát igen hasznos állat...

a	
b	
c	
d	

- a) Mit jelentenek a következő szavak? Párosítsd őket a jelentésükkel! Írd a szó mellé a betűjelet!

Nincs minden jelentésnek párja!

1. nyavalya 2. öleb 3. szérum

- A) kórokozó, tünet
- B) kis termetű kutya
- C) védőanyag, oltóanyag
- D) idős, hajlott korú
- E) kór, betegség

- b) Igaz vagy hamis? Karikázd be a helyes állítást!

A szöveg szerint egy német orvos segítette a kutyáknak megküzdeni a veszettséggel.	IGAZ – HAMIS
Az író szerint a plakátokat azért helyezik el az utcasarkokra, hogy az emberek és a kutyák is könnyen elolvassák.	IGAZ – HAMIS

- c) Válaszolj a következő kérdésekre! Idézhetsz is, saját szavaiddal is megfogalmazhatod.

A) Milyen példát hoz az író a kutya szellemi fejlettségére?

.....

B) Milyen rokonság van a kutyák és a lírai költők között a szöveg szerint?

.....

- d) A szöveg humoros és meglepő. Egyetértesz az állítással? Ha igen, ha nem, egy teljes mondattal indokold a szövegből alátámasztott érvel!

.....

7. Jelöld a táblázatban X-szel a szavak helyes szerkezetét!

a

	méreteket	szépítheted	olvasgatásokért
szótó+képző+jel+rag			
szótó+képző+képző+jel+rag			
szótó+jel+jel+rag			
szótó+képző+képző+rag			
Szótó+képző+képző+jel+jel+rag+rag			

8.	<p>Húzd alá az alábbi tréfás párbeszédben azt a szót, amelynek két különböző jelentése a humor forrása! Írd le az adott szónak a szövegben megjelenő két jelentését!</p> <p>Medvééknél vendégség van. Medvemama így szól a medvegyerekhez:</p> <p>– Nem szégyelled magad? Mutatkozz be a vendégeknek!</p> <p>Mire a medvegyerek:</p> <p>– Szia! Bocs.</p> <p>Első jelentés:</p> <p>Második jelentés:</p>	a														
9.	<p>Az alábbi szöveg alapján válaszolj a nyelvtani kérdésekre!</p> <p>A japán makákók északabbra élnek, mint bármely más majom a Földön. Megtalálhatók a hegyi erdőkben és a sziklás hegyoldalakban, ezeket gyakran vastag hó borítja télen, nem véletlen tehát, hogy ezeknek a majmoknak vastag, bozontos szőrzetük van.</p> <p>a) Melyik az első képzett szó a szövegben?</p> <p>b) Keress egy vegyes hangrendű melléknevet a második mondatban. Írd ide!</p> <p>.....</p> <p>c) Melyik szóban látható a fokozás jele?</p> <p>d) Hány összetett szó van a szövegben?</p> <p>e) Melyik szóban figyelhető meg összeolvadás?</p> <p>f) Írd le szótagolva a szőrzetükért szót!</p> <p>g) Az alábbi szavak közül karikázd be azt, amelyik az első közülük a betűrendben!</p> <p>japán jácint járda jaguár</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> <tr><td>g</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f		g	
a																
b																
c																
d																
e																
f																
g																

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.